

НОВА РУБРИКА, В КОЯТО РАЗКАЗВАМЕ ЗА НАЧИНА НА ЖИВОТ В РАЗЛИЧНИ ЧАСТИ НА СВЕТА ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА ДОМА И НЕГОВИТЕ ТРАДИЦИИ. В НЯКОЛКО БРОЯ НАДЯ ИВАНОВА, КОЯТО Е ЖИВЯЛА В ЯПОНИЯ И Е ОМЪЖЕНА ЗА ЯПОНСКИЯ АРХИТЕКТ ЙОШИ ЯМАЗАКИ ЩЕ ВИ ЗАПОЗНАЕ С ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ ЯПОНСКИЯ ДОМ И БИТ.

КЪТ ЗА КРАСОТА – токонома

1. Токонома в дом от началото на XX век.

2. Традиционен японски ресторант с токонома в хотел Four seasons в Токио.

3. Интериор на дом на търговци от XIX в.

4. Керамична статуетка на бога на богатството – често срещан елемент от композицията в нишата.

Има едно кътче от интериора на японския дом, където са концентрирани светоусещането и жизнената философия на неговия стопанин, и това е токономата.

Тя представлява ниша, леко повдигната от нивото на пода, в която са изложени свитъци с поезия, картини, икебана и статуетки на будистки божества. Всичко това е подредено без излишна претрупаност, съобразено със сезона или специално подбрано по повод нечие гостуване или празник и винаги е израз на определена мисъл.

Токономата олицетворява душата на стопанина, неговите неизречени думи и отношение към природата и заобикалящия го свят.

Любопитна е историята на това пространство. Токономата възниква в периода Муромати, характерен с големия интерес към китайското и корейското изобразително и сценично изкуство и поезията. Това е времето, когато се заражда чайната церемония, аранжирането на икебана, разпространява се дзенбудизмът, изискващ от своите последователи скромност, дълбоки размисли и медитация в търсене на истинската същност на нещата.

Необходимостта от излагане на свитъци, украсени с живописни пейзажи и калиграфски знаци, на вази с цветя, фигурки от камък и слонова кост предопределила появата в жилището на специално отделен „кът за красота“. Нарекли го токонома. Самото название произлиза от думата „токо“, означаваща повдигнато пространство, с което още веднъж се подчертавала значимостта на разположените в нишата вещи.

До голяма степен формата и съдържанието били повлияни от строгите правила на чайната церемония. Там предметите не се избират спонтанно, а трябва да са подчинени на определена логика – религиозна, поетична или сезонна, за да придат на церемонията някаква тематична насоченост. В дома също композицията се обновява по повод на определено събитие и тогава стопанинът щателно подбира и комбинира елементите в нишата.

Важен архитектурен детайл от токономата е колоната, с която е оформен единият край, най-често направена от необработен ствол на вишнево или кедрово дърво. Тя няма конструктивно, а по-скоро пространствено значение. Нишата се разполага в близост до прозорец, за да може съдържанието да се разглежда на дневна светлина. Срещу нея се разкрива великолепна градина, обграждаща дома.

Токономата не е само част от историята на традиционната японска къща, а съществува и днес като част от интериора на домове, ресторанти, хотели. Много съвременни дизайнери я пресъздават под една или друга форма.

За съжаление обаче поради малките пространства на домовете днес в Япония нерядко телевизорът става елемент от „нишата за красота“.